

För kännedom: Justitiedepartementet
Riksantikvarieämbetet 103 33 NORRKÖPING

Remissvar avseende *promemorian Hittegods i kollektivtrafiken (Ds 2021:26)*

1 Synpunkter

Transporthistoriskt Nätverk (ThN), som representerar det rörliga kulturavets riksorganisationer (se punkt 2 nedan) har i huvudsak inget att invända mot lagförslaget och den beskrivning som finns i promemorian utan ser tvärtom positivt på att även hittegods från utfärder med historiska färdmedel ska behandlas likadant som det som hittas i fordon som kör i dagens kollektivtrafik – se sista meningen i första stycket överst på sida 26 (punkt 7). Nätverket ser dock problem i den använda terminologin, d v s att ordet *förvärvssyfte* används. ThN arbetar intensivt med att få det rörliga kulturarvet lagskyddat som det markbundna kulturarvet. Frågan har utretts av Riksantikvarieämbetet som skrivit om rörligt kulturarv i allmänhet och dess behov av lagskydd i synnerhet i den utmärkta rapporten *Det rörliga kulturarvet* (KU2017/00942/KL).

Det är inte i förvärvssyfte som rörligt kulturarv bevaras och brukas – det handlar snarare om att kunna visa upp detta kulturarv levande. Givetvis måste då de föreningar, enskilda och andra som bevarar det ha intäkter – det kostar att bevara och underhålla kulturarv. Men det är inte intäkterna som är målet – de är medlet för att genomföra målet att bevara och levandegöra det rörliga kulturarvet.

ThN såväl som nätverkets medlemsorganisationer arbetar ständigt, och ideellt, med att få det rörliga kulturarvet fredat från regler och avgifter avsedda för och anpassade till dagens transportmedel och inte minst dem, som går i kommersiell trafik. Eftersom den önskade lagstiftningen om ett skydd för det rörliga kulturarvet enligt ovan ännu inte är på plats, är detta ett ständigt pågående arbete. Vårt vanligaste argument är just att dessa transportmedel inte används i förvärvssyfte, varför det är olyckligt att just det ordet används i en annars utmärkt ny lagstiftning. Texten i 1 § borde därför kompletteras med:

”1 § Den som ombord på ett tåg, en spårvagn, ett tunnelbanetåg, en buss eller ett fartyg som används i förvärvssyfte eller i syfte att levandegöra kulturarv för transport av passagerare eller gods ...” (vår kursivering)

2 Presentation

Transporthistoriskt Nätverk, sektion inom Arbetlivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) och med signatur ThN, samlar (inklusive ArbetSam själv) 11 riksorganisationer inom det *rörliga kulturarvet*. Nätverket bildades 2013 och fick sitt namn 2014, men initierades genom en mötesserie som startade 2012. Organisationerna företräder ett antal områden inom det rörliga kulturarvet:

- Vägens kulturarv – 3 organisationer (motorfordon, åkerier respektive hästvagnar)
- Järnvägens och spårvägens kulturarv – 2 organisationer (museitåg på egen respektive annans, oftast statens, infrastruktur)
- Vattenvägarnas kulturarv – 3 organisationer (ång- och segelfartyg samt ång-, segel- respektive fritidsbåtar)
- Luftfartens kulturarv – 2 organisationer (luftfartyg, flygplan och helikoptrar)
- samt ”värdorganisationen” ArbetSam som samlar industrisamhällets kulturarv i stort.

Många av organisationerna är inriktade på kollektivt bevarande (i föreningsform) av kollektiva färdmedel, men andra har i stället inriktningen individuellt bevarande (enskilda personer) av individuella färdmedel. Dessa organisationer och deras individuella medlemmar (direktmedlemskap eller medlemskap via en förening tillhörande en riksorganisation) har det gemensamma, att de ideellt verkar för att det rörliga kulturarvet – inklusive dess tekniska dimension – ska kunna såväl bevaras som användas och därmed visas upp som ett fungerande kulturarv i sin rätta kulturarvsmiljö – på väg, på räls, till sjöss och i luften.

Transporthistoriskt Nätverk i siffror:

	Föreningar/museer	Medlemmar
Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd, ArbetSam	610 museer	15 000
Båthistoriska Riksförbundet, BHRF	920 föreningar	190 000
Veteranflyggruppen EAA Sverige	120 flygplan	700
Järnvägshistoriska Riksförbundet, JHRF	33 föreningar	14 500
Motorhistoriska Riksförbundet, MHRF	200 klubbar	104 800
Museibanornas Riksorganisation, MRO	29 föreningar	16 000
Svensk Flyghistorisk Förening, SFF	14 föreningar	5 800
Sveriges Segelfartygsförening, SSF	67 medlemsfartyg	7 500
Sveriges Ångbåtsförening, SÅF	300 ångbåtar	15 000
Vagnhistoriska Sällskapet, VHS	1 förening	700
Åkerihistoriska Sällskapet, ÅHS	1 förening	400
Total		370 400

På uppdrag av Transporthistoriskt Nätverk

Helena Törnqvist
Arbetslivsintendent Arbetets museum